

SXEDIO.90R

11.7.1939: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗ ΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ

Λίγο μετά την αποχώρηση του Κυβερνήτη Σερ Ρίτσομοντ Πάλμερ από την Κύπρο στις αρχές του **1939** ο Κυπριακός λαός άρχισε να ζητά πολιτικές ελευθερίες.

Ωστόσο η τοπική κυβέρνηση επέμενε στην παλιά τακτική και επέβαλε λογοκρισία γύρω από τη δημοσίευση τέτοιων πληροφοριών, ενώ το θέμα έφθασε μέχρι και Βουλή των Κοινοτήτων.

Σε πρώτο στάδιο ο δικηγόρος Ιωάννης Κληρίδης σε μια επιστολή του στο "Μεγχεστιανό Φύλακα" της Αγγλίας, ο οποίος δεν υπέκειτο σε λογοκρισία κατάγγελλε στις **23.6.1939** τις ενέργειες της βρετανικής διοίκησης:

" Η Κυβέρνηση της Κύπρου παρέστησε στο υπουργείο των Αποικιών ότι η μάζα του Κυπριακού λαού και ιδίως οι αγροτικές τάξεις είναι πλήρως ικανοποιημένες με το παρόν καθεστώς και ότι μόνον μερικοί δημαγωγοί στις πόλεις "οι οποίοι έχουν προσωπικούς λόγους" εκφράζουν από καιρού εις καιρόν δυσαρέσκεια κατά του διοικητικού συστήματος που υιοθετήθηκε στην Αποικία μετά τις ταραχές του **1931**.

Η κατάπνιξη της δημόσιας γνώμης υπήρξε σοβαρό κώλυμα στην έκφραση στο ζήτημα αυτό του δημόσιου φρονήματος. Αλλά λόγω των σχολίων, τα οποία δημοσίευσε στην αρχή του παρόντος έτους ο "Μαγχεστιανός Φύλαξ" και άλλες εφημερίδες του Λονδίνου, η αυστηρότητα των κυβερνητικών μέτρων χαλαρώθηκε κάπως και θεωρήθηκε κατάλληλη ευκαιρία όπως υποβληθούν αιτήσεις στην Κυβέρνηση που εκφράζουν τη διαβεβαίωση της νομιμοφροσύνης του λαού και διαδηλώνοντας την επιθυμία τους για συνταγματικές ελευθερίες, τόσο στην

κεντρική όσο και στην τοπική διοίκηση.

Οι αιτήσεις αυτές υπογράφονταν πρόθυμα από όλες τις τάξεις του λαού σε πόλεις και χωριά και δήμαρχοι ακόμη και δημοτικοί σύμβουλοι, μουκτάρες και αζάδες, τις υπέγραφαν μη τολμώντας να αντιστρατευθούν τη δημόσια γνώμη. Μερικές από τις αιτήσεις αυτές έχουν ήδη αποσταλεί στην Κυβέρνηση. Αλλά η κυβέρνηση ανησύχησε πολύ για τη νομιμοφροσύνη και δικαιολογημένη αυτή κίνηση και έλαβε άμεσα μέτρα προς καταστολή της. Στις **25** Μαΐου ο διορισμός του κ. Οδυσσέα Τσαγγαρίδη, Δημοτικού Συμβούλου Λευκωσίας ακυρώθηκε γιατί αυτός έλαβε μέρος στην παρασκευή και υπογραφή της αίτησης της κοινότητας Λευκωσίας με την οποία ζητείτο η συμμετοχή του λαού στην Κεντρική Κυβέρνηση και στην τοπική διοίκηση με αιρετούς αντιπροσώπους.

Το Σάββατο **27** Μαΐου **1939**, οι διευθυντές των εφημερίδων ειδοποιήθηκαν να μη δημοσιεύσουν πλέον τίποτε που σχετίζεται με τέτοιες αιτήσεις και αυτή η δημοσίευση ειδήσεων, με τις οποίες αναγγελλόταν ότι τέτοιες αιτήσεις υπογράφονταν από αυτή ή εκείνη την κοινότητα απαγορεύθηκε σε αυτούς. Περαιτέρω λέχθηκε σε αυτούς ότι δεν πρέπει να αναδημοσιεύουν οτιδήποτε αναγράφεται στον αγγλικό τύπο σε σχέση με τη διοίκηση της Κύπρου, ούτε να δημοσιεύουν οποιεσδήποτε συζητήσεις στο κυπριακό ζήτημα στη βουλή των κοινοτήτων.

Οι Διευθυντές των εφημερίδων ήσαν υπόχρεοι να συμμορφωθούν προς την προειδοποίηση για να αποφύγουν ακύρωση ή αναστολή των αδειών τους, χωρίς την οποία η έκδοση εφημερίδας απαγορεύεται από το Νόμο, ο οποίος δίδει το δικαίωμα στον Αποικιακό Γραμματέα "ν' ακυρώσει ή ν' αναστείλει εφημερίδα όταν ικανοποιηθεί ότι είναι προς το δημόσιο συμφέρον να πράξει έτσι". Η Κυβέρνηση νόμισε κατάλληλο να θεωρήσει τις τέτοιες ειρηνικές αιτήσεις ως προερχόμενες από τα ταραχοποιά στοιχεία στην αποικία.

Οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Αμμοχώστου ειδοποιήθηκαν στις 29 Μαΐου από το διοικητή ότι είναι ασυμβίβαστα προς τα καθήκοντα και τις ευθύνες, οι οποίες ενεπιστεύθησαν στο Δήμαρχο και τους δημοτικούς συμβούλους να συμμετέχουν αμέσως ή εμμέσως στην υποστήριξη της πολιτικής αυτής κίνησης. Δηλώθηκε σε αυτούς ότι τέτοια συμπεριφορά θα θεωρηθεί ως κατάχρηση εμπιστοσύνης και υπομνήστηκε επίσης σε αυτούς ότι λόγω τέτοιας συμπεριφοράς, ο διορισμός ενός Δημοτικού Συμβουλίου Λευκωσίας, ακυρώθηκε. Ως απάντηση στην τέτοια υπόμνηση υπήρξε η άμεση παραίτηση τεσσάρων Δημοτικών συμβούλων Αμμοχώστου.

Στις 7 Ιουνίου η Κυβέρνηση απηύθυνε εγκύκλιο με τον ίδιο τόνο σε όλους τους μουκτάρες και αζάδες στην Αποικία με το πρόσχημα ότι φήμες διαδίδονται από ταραχοποιά στοιχεία στην Αποικία ότι επίκεινται σύντομα μεταβολές στο Διοικητικό σύστημα της νήσου. Στις χωριτικές Αρχές λέχθηκε ότι δεν πρέπει να δίδουν προσοχή στις τέτοιες διαδόσεις και κλήθηκαν αυτές να ειδοποιούν αμέσως τις αρχές για οποιοδήποτε περιεχόμενο που περιέχεται σε γνώση τους σε σχέση με οποιαδήποτε απόπειρα δημιουργίας αμφιβολιών και αβεβαιοτήτων όσον αφορά στα υφιστάμενο διοικητικό καθεστώς. Αντίτυπα των τέτοιων εγκυκλίων απεστάλησαν σε όλους τους Δημάρχους και δημοτικούς Συμβούλους της Αποικίας.

Είμαι βέβαιος ότι ο αγγλικός λαός θα εκπλαγεί για τις τέτοιες διοικητικές μεθόδους και θα αποδοκιμάσει αυτές. Περιττό να λεχθεί ότι η εξακολούθηση τους επιδρά επιζήμια στο γόητρο της Βρετανικής διοίκησης στην αποικία και τείνει να ευρύνει το χάσμα μεταξύ της Κυβέρνησης και των νομιμοφρόνων υπηκόων του Βασιλέα στην Κύπρο-χάσμα το οποίο υγιά και τίμια στοιχεία στην Αποικία εμπνεόμενα από αγνή νομιμοφροσύνη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να γεφυρώσουν".

Το θέμα έπαιρνε διαστάσεις και ο υπουργός

αποικιών αντιμετώπισε δριμύ κατηγορώ στη Βουλή των κοινοτήτων σαν ηγέρθη από πολλούς βουλευτές της αντιπολίτευσης.

Λεπτομέρειες της συζήτησης (ευρεία περίληψη) δημοσίευσε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις 11 Ιουλίου 1939:

ΝΤΕ ΡΟΤΣΑΙΑΝΤ: Υπό ποιες περιστάσεις ο αποικιακός γραμματέας στις 17 Ιουνίου απέστειλε στον εκδότη της εφημερίδας "Εμπρός" διαταγή όπως δημοσιεύσει χωρίς προσθήκη παράλειψη ή οποιουδήποτε σχόλιο δήλωση ότι η εφημερίδα του έσφαλε όταν έγραψε ότι η πολιτική της κυβέρνησης εναντίον των Κυπριακών εφημερίδων κατέπνιγε την έκφραση της δημόσιας γνώμης σε ζητήματα δημόσιου ενδιαφέροντος όπως ήταν η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος;

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΑΝΤ: Η εφημερίδα "Εμπρός" στις 17 Ιουνίου δημοσίευσε δήλωση υπό το πνεύμα που αναφέρεται στο τελευταίο μέρος της επερώτησης του έντιμου μέλους. Ο Προσωρινός Αποικιακός Γραμματέας ενεργώντας στη βάση εξουσιών, οι οποίες παρέχονται σε αυτόν από το νόμο παρακάλεσε τον εκδότη να δημοσιεύσει στην επομένη έκδοση της εφημερίδας του διόρθωση η οποία αφού ανέφερε τη σχετική δήλωση υποδείκνυε ότι αυτή ήταν αβάσιμη.

Ο Προσωρινός Κυβερνήτης με πληροφορεί ότι ως γεγονός οι περισσότερες από τις εφημερίδες συμπεριλαμβανομένου και του "Εμπρός" δημοσίευσαν πολλά άρθρα σε σχέση με την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος και ότι και αυτός ο Διοικητής Λευκωσίας έδωσε στον εκδότη του "Εμπρός" ειδικές πληροφορίες προς δημοσίευση.

ΝΤΕ ΡΟΤΣΑΙΑΝΤ: Απαγορεύεται λοιπόν στον Κυπριακό λαό να εκφράσει τα παράπονα του σε ζητήματα όπως η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος;

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΑΝΤ: Η απάντησή μου είναι ακριβώς για το αντίθετο.

ΜΑΔΕΡΣ: Δεν νομίζει ο έντιμος υπουργός ότι τούτο είναι πολύ ασήμαντο για να επιβληθεί λογοκρισία και δεν μπορεί να εξασφαλίσει καλύτερη ατμόσφαιρα για τον δημοσιογραφικό κόσμο στην Κύπρο;

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ: Εάν η λογοκρισία επιβαλλόταν για τούτο, συμφωνώ ότι θα επρόκειτο για ασήμαντο ζήτημα, αλλά καμιά τέτοια λογοκρισία δεν επιβλήθηκε.

ΜΑΔΕΡΣ: Δεν είναι είδος λογοκρισίας ή υποχρεωτική διόρθωση πολύ ελαφράς κριτικής;

ΦΟΥΤ: Δεν είναι λογοκρισία όταν απαγορεύεται σε εφημερίδα να σχολιάζει δήλωση την οποία εξαναγκάζεται να δημοσιεύσει;

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ: Θα κάμω μια γενική δήλωση για την κατάσταση σε σχέση με τη λογοκρισία στην Κύπρο στην απάντησή μου μετά τη μεταγενέστερη ερώτηση.

ΝΤΕ ΡΟΤΣΑΙΑΝΤ: Επιβλήθηκε από μέρους της Κυβέρνησης Κύπρου οποιοσδήποτε περιορισμός δημοσίευσης στην Κύπρο οποιασδήποτε αναφοράς για την Αποικία που έγινε στη Βουλή ιδιαίτερα δε της αναφοράς που έγινε κατά τη συζήτηση στις 7 Ιουνίου;

ΜΑΔΕΡΣ: Είστε σε θέση να προβείτε σε δήλωση σε σχέση με τη λογοκρισία των εφημερίδων στην Κύπρο, και ιδιαίτερα του "Εμπρός";

ΓΚΡΕΑΜ ΓΟΥΑΙΤ: Είσθε τώρα σε θέση να προβείτε σε δήλωση σε σχέση με τη λογοκρισία του τύπου;

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ: Ως γνωρίζουν τα έντιμα μέλη, τελευταία έγινε στην Κύπρο αρκετή συζήτηση που αφορά συνταγματική μεταρρύθμιση. Ενα από τα κυριότερα μέσα, με τα οποία διευθυνόταν η διεγερτική κίνηση υπήρξε η κυκλοφορία μεταξύ του πληθυσμού, αιτήσεων για πολιτειακές μεταβολές. Οι μέθοδοι με τις οποίες οι υπεύθυνοι επιδίωξαν να επιτύχουν υπογραφές δεν υπήρξαν σε όλες τις περιπτώσεις οι κατάλληλες.

Ετσι ο Προσωρινός Κυβερνήτης παρέστησε ότι αιτήσεις τέθηκαν ενώπιον των χωρικών από πρόσωπα από

την εύνοια των οποίων εξαρτώντο, και ότι εξασφαλίστηκαν υπογραφές με ψευδείς ισχυρισμούς. Δηλώθηκε για παράδειγμα ότι κάποιο μέτρο αυτοδιοίκησης θα παραχωρείτο στους νησιώτες στο εγγύς μέλλον, διαπιστώθηκε δε υπαινιγμός ότι εκείνοι, οι οποίοι θα αρνούσαν να υπογράψουν τις αιτήσεις, θα υπέφεραν μετά την αυτοδιοίκηση.

Σε άλλες περιπτώσεις οι οργανωτές προσπάθησαν να εξασφαλίσουν υπογραφές με ψευδείς παραστάσεις λέγοντας ότι οι αιτήσεις στρέφονταν κατά της μετανάστευσης των Εβραίων για την οποία οι κύπριοι έχουν ισχυρές απόψεις.

Τα έντιμα μέλη θα εκτιμήσουν το γεγονός ότι δεν παρήλθαν πολλά χρόνια αφ' ουτου εξερράγησαν σοβαρές πολιτικές ταραχές στην Κύπρο και ότι, αν και η κατάσταση έχει έκτοτε βελτιωθεί μεγάλως, οι περιστάσεις, εν τούτοις στη νήσο είναι τέτοιες, ώστε οι Αρχές να είναι υποχρεωμένες να επιβλέπουν την κατάσταση προσεκτικά. Ο χαρακτήρας και η μέθοδος της διεγερτικής κίνησης, την οποίαν έχει περιγράψει, είναι προωρισμένα να διαταράξουν τις καλές σχέσεις στην αποικία, το γεγονός δε αυτό διευκρινίζει μια κατάσταση, η οποία καθιστά ακόμη αναγκαίον όπως η τοπική Κυβέρνηση διατηρήσει ακόμη την εξουσία της λογοκρισίας στον Τύπο.

Από το Φεβρουάριο, που ήρθη η λογοκρισία σε δυο εφημερίδες, συμπεριλαμβανομένου του "Εμπρός" δεν επιβλήθηκε λογοκρισία σε οποιανδήποτε εφημερίδα, εκτός μιας περίπτωσης οπότε μια νέα εφημερίδα παύθηκε γιατί δημοσίευσε κάτι χονδροειδώς άσεμνο.

Γραφείο Τύπου ιδρύθηκε στη Λευκωσία υπό τη διεύθυνση του εκεί Διοικητή προς τον σκοπό διατήρησης αμοιβαίως αρωγού συνδέσμου μεταξύ της Κυβέρνησης και του τύπου και για να αποφεύγονται κατά το δυνατόν περιοριστικά μέτρα σύμφωνα με τον περί τύπου Νόμο.

Ο ανεπιθύμητος και παραπλανητικός χαρακτήρας

της διέγερσης, προς την οποίαν αναφέρθηκα, επιδεινώθηκε με πολυάριθμα άρθρα στον τύπο τα οποία η Διοίκηση θεώρησε ως προορισμένα να διαταράξουν περαιτέρω το δημόσιο φρόνημα. Προς αντιμετώπιση της κατάστασης ο διοικητής Λευκωσίας εξουσιοδοτήθηκε να δει ένα έκαστο των εκδοτών των εφημερίδων, προς τους οποίους και είπε να διακόψουν την επιβλαβή αυτή διεγερτική τακτική. Δεν δόθηκαν οδηγίες κατά της δημοσίευσης των πρακτικών των συζητήσεων της Βουλής αυτής. Είναι αλήθεια ότι όταν αργότερα ένας εκδότης ρώτησε τον διοικητή εάν επιτρεπόταν η δημοσίευση ορισμένων παραγράφων της συζήτησης στη Βουλή καστά τις 7 Ιουνίου, ο διοικητής παρόλον ότι απάντησε οριστικά ότι δεν μπορούσε να δώσει οδηγίες πάνω στο θέμα, πρόσθεσε εν τούτοις ότι κατά την προσωπική του γνώμη δεν θα ήταν συμβουλευσιμη η δημοσίευση.

Λόγω της κατάστασης η οποία υφίστατο τότε, φρονώ ότι ήταν ορθό να εκδοθεί προειδοποίηση προς τους εκδότες, αλλά συμφωνώ ότι οι όροι της προειδοποίησης ήταν τέτοιοι ώστε μπορούσε να εκληφθούν ως συνεπαγόμενοι ευρύτερη απαγόρευση από εκείνη την οποία η κατάσταση θα δικαιολογούσε.

Επικοινωνήσα με τον Προσωρινό Κυβερνήτη, ο οποίος εκθέτει ότι λόγω των μέτρων που λήφθηκαν η κατάσταση βελτιώθηκε, και τώρα μπορούν να χρησιμοποιούν την κρίση τους κατά τη δημοσίευση υλικού που θίγει συταγματικά ζητήματα νοουμένου, ότι οι εκδότες θα περιορισθούν μέσα σε λογικά και πρέποντα όρια σε τρόπο, ώστε να αποφευχθεί διατάραξη της ειρήνης, της τάξης και της καλής διακυβέρνησης.

Είμαι ικανοποιημένος ότι η μεγάλη πλειονότητα του λαού της Κύπρου δεν είναι δυσαρεστημένη από την παρούσα διακυβέρνηση θα εργασθεί προς την κατεύθυνση περισσότερο αντιπροσωπευτικής Κυβέρνησης, αλλά η η πορεία αυτή δεν μπορεί να επισπευθεί και κατά την άποψη μου πρέπει κατά πρώτον αποβλέπει στη βαθμιαία

αύξηση της ευθύνης της τοπικής διοίκησης.

Ο νέος Κυβερνήτης κ. Μπάττερσιλλ, ο οποίος έχει προηγουμένη πείρα για τη νήσο και του οποίου τον διορισμό χαιρέτισε κάθε τμήμα της δημόσιας γνώμης στην Κύπρο, αναχωρεί στην Κύπρο κατά τις προσεχείς λίγες εβδομάδες, τον παρακάλεσα δε να ανασκοπήσει την κατάσταση αναφορικά με τα ζητήματα αυτά και να με ενημερώσει για τις απόψεις του.

ΠΕΙΛΙΓΚ: Εάν η έκθεση εκείνη δεν αποδεικνύει κάτι, δεν αποδεικνύει τουλάχιστον ότι πολύ λίγη ελευθερία αφέθηκε στον τύπο στη Κύπρο. Δεν αποδεικνύει ότι οι περισσότεροι από τους ισχυρισμούς, οι οποίοι έγιναν στη Βουλή των κοινοτήτων κατά τις τελευταίες λίγες εβδομάδες είναι πιθανόν αληθείς θα λάβει ο Εντιμότατος Κύριος, κάποια μέτρα για να σταματήσει το είδος αυτό της δικτατορίας και θα προσπαθήσει να θέσει σε εφαρμογή το είδος εκείνου της Δημοκρατίας, το οποίο υποτίθεται ότι υποστηρίζει.

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ: Δεν τέθηκε ζήτημα απαγόρευσης της συγκέντρωσης υπογραφών με αιτήσεις που αφορούν συνταγματική μεταρρύθμιση, αλλά η κίνηση αυτή στο σύνολο της προσελάμβανε τον πλέον αναπιθύμητο χαρακτήρα λόγω των ψευδών παραστάσεων και του εκφοβισμού τον οποίο περιέγραψα.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι πολύ λίγη ελευθερία του τύπου υφίσταται στην Κύπρο. Φροννώ ότι είναι τελείως ορθή η αρχή την οποία ανακοίνωσε τώρα ο προσωρινός κυβερνήτης, ότι δηλαδή θα επιτρέπεται στους εκδότες των εφημερίδων να χρησιμοποιούν την κρίση τους κατά τη συζήτηση των ζητημάτων αυτών, νοουμένου, ότι θα περιορισθούν μέσα σε λογικά και πρέποντα όρια ώστε ν' αποφεύγεται η διατάραξη της ειρήνης του Νόμου και της καλής διακυβέρνησης.

ΝΤΕ ΡΟΤΣΑΙΑΛΝΤ: Δεν είναι τελείως ακατανόητο το να συμβουλευεί ένας λειτουργός στη Κύπρο μια

εφημερίδα να μη δημοσιεύσει τα όσα συζητούνται στη Βουλή αυτή και είναι δυνατό να θεωρηθεί κατά οιονδήποτε τρόπο ανατρεπτική ενέργεια το να διαβάσει ο λαός της Κύπρου, τι λένουν τα μέλη στη Συνέλευση αυτή;

ΓΟΥΕΝΤΖΓΟΥΝΤ ΜΠΕΝΝ: Δεν αντιλαμβάνεται ο Εντιμότατος Κύριος ότι σε μόνη αυτή τη Βουλή οι Κύπριοι έχουν τώρα μια ευκαιρία για να εκφράσουν τα παράπονα τους και δεν βλέπει τους τρομερούς συνταγματικούς κινδύνους τους οποίους συνεπάγεται η απαγόρευση της δημοσίευσης των συζητήσεων στη Βουλή αυτή.

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ: Βλέπω καθαρά, ότι δεν πρέπει να υπάρξει απαγόρευση δημοσίευσης των συζητήσεων στη Βουλή αυτή, ή αληθώς οποιαδήποτε άλλη λογική συζήτηση του ζητήματος αυτού στην Κύπρο, αλλά θα παρακαλούσα τη Βουλή ν' αποβλέψει προς τα μέτρα που λήφθηκαν στην Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη τη βασική αιτία που αναφέρεται στη δήλωση, την οποία έχω κάμει.

ΑΛΛΑ ΓΚΡΕΑΜ: Το ζήτημα της ελευθερίας του τύπου δεν εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την ύπαρξη ίσου αισθήματος ευθύνης είτε προκειμένου για τη χώρα αυτή ή οποιαδήποτε άλλη, λαμβανομένων δε υπόψη ότι το ανεύθυνο των κυπριακών εφημερίδων υπήρξε η κύρια αιτία των ταραχών του 1931 δεν θα ήταν επιθυμητό όπως τα μέλη όλων των τμημάτων της Βουλής αυτής υποστηρίζουν την Κυπριακή Κυβέρνηση όταν αυτή αξιολογεί παρά των εκδοτών των κυπριακών εφημερίδων το αίσθημα αυτό της ευθύνης.

ΦΟΥΤ: Δεν είναι απαραίτητα αναγκαίο, όπως τα μέλη της Βουλής είναι σε θέση να κρίνουν τον τρόπο με τον οποίο οι λογοκριτικές αυτές εξουσίες χρησιμοποιούνται; Θα μεριμνήσει ο κ. Υπουργός όπως τεθεί στη βιβλιοθήκη της Βουλής ένα αντίτυπο του άρθρου για την ελευθερία του τύπου, λόγω του οποίου επιβλήθηκε λογοκρισία στο "Εμπρος" κατά το τέλος του περασμένου έτους, ώστε τα μέλη να μπορέσουν να κρίνουν

από μόνα τους τους λόγους για τους οποίους η λογοκρισία επιβλήθηκε στην Κύπρο;

ΑΣΤΙΝΑΥΑΡΧΟΣ ΤΕΙΛΟΡ: Δεν είναι γεγονός ότι ο άνθρωπος ο υπεύθυνος επί του τύπου για τη διακυβέρνηση της Κύπρου είναι ο καλύτερον προσοντούχος να κρίνει;

ΜΑΚΤΟΝΑΛΝΤ: Φρονώ ότι η Βουλή θα εκτιμήσει το γεγονός ότι η εξέταση ατομικών περιπτώσεων από την όλη κατάσταση στη Κύπρο, δεν παρέχεται κατ' ανάγκην ορθή εικόνα της κατάστασης. Οχι μόνο η Κυβέρνηση επιθυμεί τόσο όσο και τα μέλη της σε οποιοδήποτε τμήμα της Βουλής και αν ανήκουν, όπως η αναγκαία ελευθερία του λαού της Κύπρου προστεθεί τέτοια δε είναι η πρόθεση της Κυπριακής Κυβέρνησης.

ΝΤΑΓΚΑΡ: Ο κ. Υπουργός μας είπε ότι ένα υπεύθυνο μέλος του αποικιακού προσωπικού είπε σε ένα εκδότη ότι έπρεπε να μη δημοσιεύσει πρακτικά της Βουλής αυτής. Ποια μέτρα λήφθηκαν εναντίον του αποικιακού αυτού λειτουργού;

ΜΑΚΤΟΝΑΛΝΤ: Εάν το έντιμο μέλος εξετάσει την απάντησή μου προσεκτικά, θα δει ότι ο λειτουργός είχε πει ότι δεν μπορούσε να δώσει οδηγίες για το ζήτημα. Εξέφρασε προσωπική γνώμη. Φρονώ ότι η Βουλή είχε ευκαιρία να αναγνωρίσει ότι οι Αρχές της Κύπρου είχαν να κάμουν με μια διεγερτική κίνηση συνυφασμένη αρκούντως με κακές παραστάσεις και εκφοβισμό και ότι μερικά οριστικά και δραστικά μέτρα ήταν αναγκαία για να τεθεί τέρμα στην κατάσταση αυτή των πραγμάτων.

ΦΟΥΤ: Μπορώ να έχω μια απάντηση στην ερώτησή μου;

ΜΑΚΝΤΟΝΑΛΝΤ: Δεν προτίθεμαι να αντιπαρέλθω την ερώτηση του έντιμου μέλους. Νόμισα ότι κατέστησα τελείως σαφές το ζήτημα τούτο στην απάντησή μου. Εάν η Βουλή επιθυμεί πληροφορίες μπορεί βεβαίως να τις πάρει, θα παρατηρήσω όμως ότι η εξέταση μεμονωμένων άρθρων χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη η γενική κατάσταση στην Κύπρο δεν θα δώσει ορθή εικόνα της κατάστασης.

ΣΕΡ ΑΣ ΓΟΥΙΛΣΟΝ (Συντηρητικός): Θα έχει υπόψη του εντιμότατος φίλος μου ότι με την έκθεση των ταραχών του **1931** διαπιστώθηκε οριστικά ότι η διεγερτική αρθρογραφία του τύπου ήταν υπεύθυνη για τη μεγάλη απώλεια ανθρωπίνων υπάρξεων και μεγάλη βλάβη περιουσίας και θα παράσχει ο κ. υπουργός κάθε υποστήριξη στον Κυβερνήτη και τους λειτουργούς στην Κύπρο στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων.

